హితోపదేశం

(శివ పేటి తిరుపాయి)

న్నాడు. అందర్ని చీవాట్లు పెట్టున్నాడు గేబ్రియల్ అన్న మాటలు ఇవాన్ చెవుల్లో గింగురు మంటున్నాయి. మూడవవాడు భోజనం ముగించుకొని పొలానికి బయలుదేరాడు. అతనిని పొగ నంపుటకు ఇవాన్ వసారాలోనికి వచ్చాడు. చీకటి గాఢాంధకారంగా ఉన్నది. ఆకాశంలో మేఘాలు దట్టంగా అలుముకొనుచున్నాయి. గాలి దుమారం రేగింది. ఇవాన్ మెట్లుదిగి కొడుకును గుర్రాన్ని ఎక్కించి వెళ్లేదారా అక్కడే నిల్చున్నాడు. మిగతా కుర్రాళ్లుకూడా గుర్రాలతో బయలు దేరారు. ఒక ఇవాన్ మనో ఫలకలలో గేబ్రియల్ మాటలు పోట్లు పొడుస్తున్నాడు,

"గేబ్రియల్ తెగించాడు అన్నింటికి విద్ధ పడ్డాడు. ఏమయం కనిపెట్టి యింటికి నిప్పు ముట్టించి పోతాడు. దొంగ తప్పించుకుంటాడు" అయినా కనిపెట్టి వుంటాను. "అనుకుంటూ ఇవాన్ బిల్లింగు చుట్టూ ఛెన్సింగు చుట్టూ తిరిగాడు. వీధి లోనికి వెళ్లి ఒక మూలన నక్కాడు వరశాయించి చూస్తే, ఎన్నారో వచ్చి నట్లు పోయినట్లుగా అగుపించింది. కట్టు పెద్దవిచేసి చుస్తున్నాడు. అంతా నిశ్శబ్దంగా మున్నది. అప్పుడప్పుడు గాలికి చెట్లు ఆకులు అల్లల్లాడుతున్నాయి. అంతా అంధకార బంధురంగా ఉన్నది. ఇవాన్ చీకట్లో చూస్తూనే ఉన్నాడు. మనిషి సంచారం ఏమి గోచరించుటలేదు అయినా ఎందుకైనా మంచిదని చుట్టూచూస్తూ బయలు దేరాడు. అడుగులో అడుగు వేసికుంటూ ఇవాన్ పిల్లివడక నడుస్తున్నాడు. ఏదో వెల్తురు కన్పించటం మాయమై పోవటం అడుగుల శబ్దం వినిపించుచున్నది ఇవాన్‌కు గుండె దడదడ కొట్టుకుంటున్నది. వెత్తిన టోపీ పెట్టుకొని ఒక మనిషి వాంగి చేతిలో గడ్డి పరకలకు నిప్పు అంటించటం ఇవాన్ చూచాడు. వరా అన్నీ దిగట్టుకొని గుండెధైర్యం చేసి కొని శాళ్లు తడబడుతూ ఇవాన్ దగ్గరకు వెళ్లాడు. దొంగ చిక్కుకాడు-తప్పించుకోలేడు. పట్టుకుంటాను.' అని అలోచించాడు. ఇవాన్.

ఇవాన్ ఆ మనిషి దావులోనికి వచ్చాడు. హఠాత్తుగా పెద్ద వెల్తురు కన్పించింది. పెద్ద మంటలు రేగుచున్నది ఇల్లు అంటుకున్నది. కప్పు తగులబడు చున్నది. ఆ కాంతిలో గే బ్రి య ల్ స్పష్టంగా కనపించుచున్నాడు. పట్టు కుంటామని ఇవాన్ అమాంతంగా గేబ్రియల్ మీదకు దూకాడు. ఒక గేబ్రియల్ ఇవాన్ అడుగుల శబ్దం విని క్షణంలో తప్పించుకొన్నాడు

తప్పించుకోలేవు "అంటూ ఇవాన్ కెటరపడ్డాడు. గేబ్రియల్ చొక్కా చిక్కింది. అది చినిగిపోయింది. ఆహాడా విడిలో ఇవాన్ క్రిందపడ్డాడు. తిరిగిలేచి తమాయించుకొని దొంగ పట్టుకోండి" అంటూ పెద్దగా రంకెలు వేసాడు ఇవాన్. ఈలోగా గేబ్రియల్ యింటి గేటుదగ్గరకు చేరాడు. ఇవాన్ పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుతుంటే పెద్ద రాతితో కొట్టినట్టుగా ఇవాన్ చెవుకు తగిలింది. ఇవాన్ దిమ్మరపోయినాడు. గేటుదగ్గరగా నున్న కొయ్యమొద్దును తీసికొని బలంగా గేబ్రియల్ కొట్టాడు.

ఇవాన్ తూలిపోయినాడు. కంటి ముందు నిప్పురవ్వలు కనపడి మాయ మైనాయి అంతా చీకటిగా ఉన్నది. ఇవాన్‌కు తలిని పట్టి చూచేటప్పటికి గే బ్రి య ల్ అక్కడలేడు. పరికించి చూచాడు. తన మె డ్డు తగులబడు తున్నది. యింటి వైపుకు మంటలు పోతున్నాయి. మొదట అంటుకొన్నది యిల్లువాడు. ప్రక్కన ఉన్న పెద్దు అంతా కూలిపోతున్నది "ఇ దం కా ఏమిటి?" చేతులు పైకెత్తి కొండలు చదుచుకుంటూ అయోమయంలో పడి పోయినాడు. ఇవాన్ పెద్దగా అరవాలని ప్రయత్నించాడు కాని గొంతు పెగ ల్లేదు. పరుగెత్తాలనుకున్నాడు. కాని కాళ్లు ముందుకు సాగలేదు. నింపాదిగా నడుచుటకు ప్రయత్నించాడు. కాని శరీరం తిరుగుచున్నది అయినా తిరిం కాకా నిలబడ్డాడు. తిరిగి నడక మొదలిం డు. అప్పటికి మెడ్డు తగులబడు యింటికి ఒక మూల అంటుకున్నది. లోపలనుంచి అగ్నిజ్వాలలు వస్తున్నాయి యిక ముందుకు పోవుటకు కూడా అవ కాశము లేదు. ఇనం గుంపులు గుంపు లుగా కేరాడు చుట్టుప్రక్క ఉన్నవాళ్లు సామాను సర్దుకొని బయట పెట్టుకుంటు న్నారు. పశువుల కాటు పిట్టి బయటకు తోలుతున్నారు. గాలి బాలుగానున్నది. గేబ్రియల్ యిల్లు కూడా అంటు కొన్నది దాంతో గ్రామంలో సగం యిళ్లు తగులబడి పోయినాయి

ఇవాన్ యిల్లు పూర్తిగా కాలి పోయింది. అతడు మీద కవాన్ తండ్రి ముసలాడిని మాత్రం కాపాడ గలిగా డు. తా కుటుంబ సభ్యులంతా కట్టు వస్త్రాలతో బయటపడ్డారు. పొలం తోటకుపోయిన కుర్రాళ్లు తిరిగి వచ్చారు. సామాన్లు అంతా పూర్తిగా తగులబడి పోయినాయి గేబ్రియల్ యిల్లుకు కాలిపోయింది సకుటుంబ సమేతంగా ఇవాన్ కాలిపోయి నాడని అంతా అనుకున్నారు. ఇవాన్ దిమ్మరపోయినాడు. గేటుదగ్గరగా నున్న కొయ్యమొద్దును తీసికొని బలంగా గేబ్రియల్ కొట్టాడు.

ఇవాన్ తూలిపోయినాడు. కంటి ముందు నిప్పురవ్వలు కనపడి మాయ మైనాయి అంతా చీకటిగా ఉన్నది. ఇవాన్‌కు తలిని పట్టి చూచేటప్పటికి గే బ్రి య ల్ అక్కడలేడు. పరికించి చూచాడు. తన మె డ్డు తగులబడు తున్నది. యింటి వైపుకు మంటలు పోతున్నాయి. మొదట అంటుకొన్నది యిల్లువాడు. ప్రక్కన ఉన్న పెద్దు అంతా కూలిపోతున్నది "ఇ దం కా ఏమిటి?" చేతులు పైకెత్తి కొండలు చదుచుకుంటూ అయోమయంలో పడి పోయినాడు. ఇవాన్ పెద్దగా అరవాలని ప్రయత్నించాడు కాని గొంతు పెగ ల్లేదు. పరుగెత్తాలనుకున్నాడు. కాని కాళ్లు ముందుకు సాగలేదు. నింపాదిగా నడుచుటకు ప్రయత్నించాడు. కాని శరీరం తిరుగుచున్నది అయినా తిరిం కాకా నిలబడ్డాడు. తిరిగి నడక మొదలిం డు. అప్పటికి మెడ్డు తగులబడు యింటికి ఒక మూల అంటుకున్నది. లోపలనుంచి అగ్నిజ్వాలలు వస్తున్నాయి యిక ముందుకు పోవుటకు కూడా అవ కాశము లేదు. ఇనం గుంపులు గుంపు లుగా కేరాడు చుట్టుప్రక్క ఉన్నవాళ్లు సామాను సర్దుకొని బయట పెట్టుకుంటు న్నారు. పశువుల కాటు పిట్టి బయటకు తోలుతున్నారు. గాలి బాలుగానున్నది. గేబ్రియల్ యిల్లు కూడా అంటు కొన్నది దాంతో గ్రామంలో సగం యిళ్లు తగులబడి పోయినాయి

"వామాకు సీరియస్‌గా ఉందిట!"

ఉలిక్కిపడింది ప్రతిమ! చదువు తూన్న పుస్తకం మూసేసి ఈజీచెయిర్ లోంచి లేస్తూ "ఏమిటన్నయ్యా నీవ చేది ?" అంది ఆదుర్దాతో.

"అవును ప్రతిమా! ఇందాక నేను ఆఫీసులో ఉండగానే ఉత్తరంవచ్చింది. ఇదిగో చదువుతో" అంటూ నీలంరంగు కవరు ప్రతిమ చేతికిచ్చి వెళ్ళాడు కృష్ణ కాంత్.

ప్రతిమ ఉత్తరాన్ని ఆద్యంతమూ చదివింది. ఉత్తరంలోని అతకాల్ని అస్పష్టంచేశాయి ప్రతిమ అశ్రుబిందు వులు.

వెళ్ళి కిటికి దగ్గర నించుంది. మనసులో ఏదో తెలియనిబాధ. హృదయంలో విషాదం! గతం పిలిచినట్టయింది. వెనక్కుతిరిగి చూసింది.

* * *

"ఇదిగో ప్రతిమా! ఎవర్ని తీసుకు వచ్చానో తెలుసా!"

"నీవు చెప్పుదే ఎలా తెలుస్తుంద న్నయ్యా!" ఎదురుగా అద్దంగా టకప్ చేసుకుని నిలబడ్డ యువకుణ్ణి చూస్తూ అంది ప్రతిమ.

"వీడు నా మిత్రుడు. ఆశ్చర్య పోతున్నావా యేమిటి! కాలేజి రోజుల్లో పుడు లే. అతను పేరు వాసుదేవరావు కలం పేరు కాలత్రి" అంటే నీ అభిమాన రచయితన్నమాట. తెలిసిందా పోతే ఇహ చెప్పాల్సింది వీడు ఉద్యోగ రీత్యా ఇక్కడికి ట్రాన్స్‌ఫరయివచ్చాడు అంతే! వీడి గురించి చెప్పాల్సింది."

"ఈవిడ మా చెల్లాయి పి.యు.సి. చదువుతోంది. కథలూ, నవలలూ, తెగ చదువుతూంది" నీ కథలంటే కూడా భలే యింటరెస్టులె దానికి" అని ముగించాడు కృష్ణ కాంత్.

ప్రతిమ అతి వినయంగా నమస్కరం చేసింది.

వాసు కూడా చిరునవ్వుతో ప్రతిమకు నమస్కారం చేశాడు.

"కూర్చోరా ఇప్పుడే వస్తా టాయ్ లెట్ అయి" లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు కృష్ణ కాంత్.

"కూర్చోండి" అంటూ లోపలికి వెళ్ళి రేడియో ట్యూన్ చేసి, నాలుగయిదు పత్రికలు తెచ్చి వాసు ఒళ్లో కిదురుగా పెట్టింది ప్రతిమ. తనూ ఓ ప్రక్క కుర్చీలో కూర్చుంటూ.

"అయితే "కాలత్రి" కలం పేరుతో కథలు వ్రాసేవారు మీరేనన్నమాట" అంది ప్రతిమ.

పత్రిక తిరిగేస్తున్న వాసు తలెత్తి ప్రతిమ వదనంలోకి చూస్తూ "అవునండి"

ఆర్. విశ్వం

అన్నాడు.

"చాలా బాగా రాస్తారు! ఈమధ్యే మొన్న ఏదో పత్రికలో మీ కథ చదివాను. బావుంది కాని అందులో రాధ పాత్రకు అన్యాయం చేశారనిపిస్తుంది నాకు" అంది ప్రతిమ

"ఎలా ?" అన్నాడు వాసు.

అందులో రాధ చిన్నప్పటినుండి డాక్టర్ కావాలని అనుకుంటుంది తను గొప్ప డాక్టరయి తన జీవితాన్ని ప్రజాసేవకు అంకితంచేయాలని తనలోని ఆశలతను నిరుపోసి ఎంతో శ్రద్ధతో పెంచుతూ ఉంటుంది. కాని రాధ తల్లి దండ్రుల భావాలు అందుకు పూర్తిగా భిన్నంగాఉంచి చివరకు వచ్చేసరికి ఆ అమ్మాయి ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పాసవకుండా నేవరిస్థితుల ద్వారా ఆ అమ్మాయి ఆశలతను మొదటికేకూల్చి వేయడ తో నేను చాలా ఫీలయ్యాను." అంది ప్రతిమ.

"రోజు రోజుకూ బ్రతకడమే కష్టమై పోతున్న ఈ రోజుల్లో ప్రతి తల్లిదండ్రికి ఆడపిల్ల ఒక పెద్ద సమస్యగా తయారయింది. ఆ సమస్యను ఎలా పరిష్కరిం చాలో ఆ అమ్మాయి పుట్టినప్పటి నుండియే ఆలోచించడం ప్రారంభిస్తారు. ఆ సమస్య పరిష్కారమయే వరకు వాళ్లు నిద్రపోరు. చివరకు అదృష్టం బాగుండి వారి ప్రయత్నం సఫలీకృతమై ఎలాంటి సమయాలోనైనా ఆ అమ్మాయి మూడు ముళ్లు పడితే. ఆ అమ్మాయి కూడా జీవిత లక్ష్యమంటూ ఒకటి పర్యరిచామని ఎంతో సంతృప్తి చెందుతారు. అది వారి తప్పుకాదు వారి విధ్యుక్త ధర్మం. దాన్ని వారు నెరవేర్చారు"అంటూముగించాడువాసు

"మీరన్నది నిజమేకాని, ఆ అమ్మాయికి కూడా జీవితంలో కొన్ని ఆశలూ ఆశయాలూ అంటూ ఉండడం సహజం. ఆ ఆశయాల మెట్ల మీదుగా వయసునించే ఆమె జీవితం గమ్యంచేరకమునుపే జారి పడితే ఆమె పరిస్థితి ఎంత భయంకరంగా ఉంటుందో ఆలోచించారా !"

వాసులో తెరుకుదనం పోయిమరింత ఉత్సాహంవచ్చింది. "అందుకే ప్రతివ్యక్తి తనఆశయాలమెట్లునిర్మించుకు నేముందు వాటి ద్వారా తను గమ్యం చేరుకుంటాడా లేదా అనేది ఆలోచించడం ఎంతైనా అవసరం. ఆశలు సఫలమయ్యే అవకాశమే లేకపోయినపుడు వాటిని పెంచుకోటం అవివేకం" అన్నాడు వాసు

"ఏమిట్రోయ్! అప్పుడేమా చెల్లాయి నువ్వూ అంతగా డిస్కస్ చేస్తున్నారేం కొంపదీసి ఏ డిబేటింగ్ లో నయి వాపాల్గొనడం లేదు కదా యిద్దరూ" ఈజీ చెయిర్ లో కూర్చొని బూట్లు తొడుక్కుంటూ అన్నాడు కృష్ణ కాంత్.

"అబ్బే అలాంటిదేం లేదు కృష్ణా! మీ చెల్లాయి మొన్నేదో పత్రికలో నా కథ చదివిందట. ఆ కథను గూర్చి తన అభిప్రాయాన్ని తెలుపుకుంటున్నది" అన్నాడు వాసు.

"అలాగా పద వెడదాం" అంటూ లేచాడు కృష్ణ కాంత్.

ఇద్దరూ కిబ్బుకు వెళ్ళిపోయారు.

"మీ చెల్లాయి భలే విచిత్రమయిన మన స్తత్వం గలదే" దారిలో అన్నాడు వాసు.

"ఎందుకు వాసూ?" అన్నాడు కృష్ణ కాంత్.

లేకపోతే యేమిటోయ్! మొదటి రోజునే ఇంతగా చొరవ తీసుకుని మాట్లాడే అమ్మాయిలను చూడలేదు నేనింతవరకు. ఏ విరామయిన సంకోచం లేకుండా నిష్కల్మషంగా మాట్లాడుతూ ఉంటే నేనే ఆశ్చర్యపోయాను మొదట అన్నాడు వాసు.

"అవును వాసూ, మా ప్రతిమ స్వభావమే అంత అది అందరితోనూ అలాగే ఉంటుంది" అన్నాడు కృష్ణ కాంత్.

* * *

"ప్రతిమా ! ఇలారా ! " పిలిచింది అన్నపూర్ణమ్మ.

"ఇదిగో వస్తున్నానమ్మా" వడో చదువుకునేదల్లా, తల్లి కెదురుగావచ్చి నుంచుంది

"గదిలోకెళ్ళి త్వరగా ముస్తాబుకా! అక్కడ వాళ్ళొచ్చి కూర్చున్నారు." అజ్ఞాపించింది అన్నపూర్ణమ్మ.

ప్రతిమ మౌన వదనమై గదిలో కెళ్ళింది. అయిదు నిమిషాల్లో అందంగా అలంకరించుకొని వచ్చింది.

అన్నపూర్ణమ్మ ప్రతిమాదేవిని తీసి కెళ్ళి హాల్లో వెళ్ళి చూపులవారిముందు కూర్చుండబెట్టింది.

"మీ పేరేమిటి?" అతడు ప్రశ్నించాడు.

"ప్రతిమ" తలవంచుకునే వరళ స్వరంలో అంది.

"ఏం చదువుతున్నారు?"

"పి. యు. సి "

"మీకు పాటలు వచ్చా?"

ఈసారి ప్రతిమ కాస్త సిగ్గు పడింది.

"కావు." ఎంతో బిడియంతో అంది.

ఆ తరువాత ఇంకా ఏవేవో అడిగాడు "మేము వెళ్ళేతర్వాత ఉత్తరం రాస్తాంలెండి" అంటూ పిల్లవాడి తండ్రి లేచి నుంచున్నాడు.

"అట్లాగే" అన్నారు ప్రభాకరావు గారు.

ప్రతిమ వేయి దేవుళ్ళకు మొక్కుకుంది. ఏలాగైనా ఈ సంబంధం కుదరకుండా పోవాలని.

అనుకున్నదే అయింది. అమ్మాయి మాకు నచ్చలేదన్న ఉత్తరం చూడగానే ప్రతిమ హృదయం సంతోషశిఖరాలపై మయూర నాట్యమే చేసింది.

* * *

"నేను వివాహంచేసుకోదలచుకోలేదు అంది ప్రతిమ వాసు ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తూ.

"ఏం ఎందుకండీ?" అన్నాడువాసు.

"ఏమో మీ కథలో వలెనే వాళ్ళూడా చిన్నప్పటి నుండి డాక్టర్ కావాలని ఆశ. అందుకే ఎన్ని సంబంధాలొచ్చినా ప్రతిసారి వేయి దేవుళ్ళకు మొక్కుకుంటున్నాను. కుదరకుండా పోవాలని".

"అలా అయితే మీ ఆశయం నెరవేరే అవకాశం ఉన్నదా మరి?" అన్నాడు వాసు.

"చెప్పలేవు! మా అమ్మా నాన్నలకు ముఖ్యంగా మా నాన్నగారికి పార్శ్వమయినంత త్వరలో చేసొక యింటి దాన్ని కావాలని ఉంది. ఇక్కడైన అభగవంతుడి దయ".

"నేనూ ఒకప్పుడు మీలాగే బాగా చదివి గొప్ప ఇంజనీరు అయి దేశానికి కొంతవరకయినా ఉపయోగపడాలని అనుకున్నాను. కాని నేనొక ఇంజనీరు అయే అవకాశం నాకు లేదని తెలిసిన రోజు నే నా ఆశలను పెంచుకోవడం మానుకున్నాను. అందుకని మీరుకూడా అట్లే ఆశలు పెంచుకోకండి. హాయిగా వివాహం చేసుకొని జీవితాన్ని మూడుపూవులు ఆరు కాయలుగా చేసుకోండి ! ఇదే నా సలహా" అని ముగించాడు వాసు.

వివాహం చేసుకోడం అంటే స్త్రీ తన స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలను కోల్పోయి. పురుషుడికి బందీఅయి. పిల్లలు కనే యంత్రంగా తయారవడం అన్నమాట. అదేంకాకు నచ్చదు. నా జీవితానికి స్వేచ్ఛకావాలి ! నేనువ అరంలో బందీఅవ బడ్డ పక్షిలా అవకూడదు ఇదే నేను జీవితంలో ఆశించింది." అంది ప్రతిమ

* * *

"మా చెల్లాయి ఏమంటుందిరా !" అన్నాడు కృష్ణ కాంత్ గార్డెనులో ఒక మూల పచ్చని గడ్డిమీద కూర్చుంటూ

"మీ చెల్లాయి! ఉన్నత భావాలు! ఆదర్శమైన ఆలోచనలు తనూ ఒక డాక్టరయి తన జీవితాన్ని ప్రజాసేవకు అంకితం చేయాలని ఆమె ఆశయం. కాని అది పెళ్ళి పేరుతో కూలిపోతుందనే నమ్మకంమాత్రం నాకు కల్గడం లేదు." అన్నాడు వాసు.

"అవును వాసూ దానికి చిన్నప్పటి నుండి అదే అభిలాష. ఇంట్లో మాఅమ్మ ఎప్పుడేనా ఉబ్బుసేసి డాక్టరు గురించి వెక్కవలసివస్తే అప్పుడు మా ప్రతిమ అమ్మా నేను కూడా బాగా చదువుకుని గొప్పడాక్టరయి నప్పుడు కలా మరో డాక్టర్లు పెన అధారపడవలసిన అవసరం ఉండదులే అనేది కాని మా వాన్న గారికిమాత్రం దాన్ని ఎంత త్వరగా ఒక యింటిదాన్ని చేస్తే అంత బాగుంటుందని ఉంది అది నాతో ఎప్పుడూ అంటూ వుంటుంది. "అన్నయ్యా! నన్ను డాక్టరీ చదివించవా" అని. కాని నేనేం చేయను. నాన్నగారు ముందే ముక్కోపి ఇంట్లో తన మాట తప్పితే మరొకరి మాటసాగ కూడదనే తత్వం అయినది. నువ్వే చెప్పు వాసూ, ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో నేను మాత్రం ఏం చేయగలను." అన్నాడు కృష్ణ కాంత్.

"పోనీ లేరా! మీ చెల్లాయి అదృష్టంలో ఎలా ఉంటే అలానే జరగనీ! దాని గురించి అనవసరంగా బాధపడడం బాగుండదు." అనవయిస్తూ అన్నాడు వాసు.

"వా అభిప్రాయం కూడా అలాగే మార్చుకున్నాను"అన్నాడు కృష్ణ కాంత్

కొన్నిరోజులు యాంత్రికంగా గడిచి పోయాయి. వాసు, ప్రతిమకు మరింత సన్నిహితుడయ్యాడు. ప్రతిమ కూడా వాసూతో మనసువిప్పి మాట్లాడేది. వారిద్దరిమధ్యా అనుకోకుండా అల్లుకు పోయిన అనురాగలతను విడదీయం వారికి అసాధ్యమయిపోయింది. ఇద్దరూ కలుసుకొని మాటాడుకొని రోజటూ లేకపోయింది. ప్రతిమలో ఎంతో పరివర్తన వచ్చిందని ఊహించాడు వాసు

ఒకరోజు వాసు వచ్చేటప్పటికి కృష్ణ కాంత్ యింట్లోలేడు. ప్రతిమ "రా వాసూ ! కూర్చో !" అంటూ సాదరంగా ఆహ్వానించి కుర్చీ వేసింది.

వాసు కూడా వాసు కెదురుగా కూర్చుంది.

"ప్రతిమా ! ఎన్నాళ్ళనుండో నిన్నొక విషయం అడగాలని అనుకుంటున్నా ! అడగనా?" అన్నాడు వాసు.

"తప్పకుండా అడుగు వాసూ. నా ముందర అశ్చర్యంతరం దేనికి?" అంది ప్రతిమ.

"నిన్ను ప్రేమించాను. వివాహం చేసుకోదలచుకున్నాను" ఒక్కసారి అనేశాడు వాసు.

అదిరిపోయింది ప్రతిమ! క్షణకాలం ప్రతిమే అయిపోయింది. "వాసూ, నాకు జీవితంలో వివాహం చేసుకోవాలని లేదు. నీలో ఆశలు రేకెత్తించడానికి దోహదం యిస్తే అందుకు నన్ను క్షమించు! దయచేసి నువ్వు నన్ను మరచిపో, అదే నీ అభివృద్ధికి. ఆత్మ శాంతికి తోడ్పడుతూంది" ఒక్క క్షణం అక్కడ నిలబడలేక వెంటనే తనగదిలోకి వెళ్ళి మంచం పైన కుప్పగా కూలిపోయింది తను వాసుకిచ్చిన సమాధానికి కుమిలిపోతూ- అంతే అతరువాత వాసు కనిపించలేదు ప్రతిమకు—

దేన్నీ లక్ష్యంచేయని కాలం వేగంగా ముందుకు పరుగిడుతూ నేఉంది.

చివరకు ప్రతిమ గమ్యాన్ని చేరుకోలేక పోయింది. తనలక్ష్యాన్ని సాధించ లేకపోయింది. పరిస్థితులకు బానిసయి పోయి ఒక అడ్వొకేట్‌తో వివాహం జరిగిపోవడం. ఆరు నెలలు తిరగక ముందే ఆ అడ్వొకేటు హఠాత్తుగాగుండె ఆగి మరణించడం ప్రతిమ జీవితంలో ఒక తుఫానులా జరిగిపోయింది.

* * *

పనికట్టుండి అడుగుల నువ్వడి వినపడ గానే ప్రతిమ గతంలోంచి తేరుకొని "అన్నయ్యా!" అంటూ ఒక్కపరుగున వెళ్ళి కృష్ణ కాంత్ వక్షస్థలంపై వాలి వెక్కి వెక్కి ఏడ్వసాగింది

"నీ బాధ నాకు తెలుసమ్మా! జీవితంలో నీ వొక తప్పు చేశావు. ఆనాడు అది నీకు తప్పుగా తోచలేదు. అదొక లక్ష్యంగా భావించావు కాని అదే నాకు జీవితాన్ని తల్లక్రిందులు చేస్తుందని మాత్రం ఆలోచించలేకపోయావు! ఆ రోజు నువ్వు వాసు కోరికను కాదన లేకపోతే ఈ రోజు వాడికి నిన్ను పరిస్థితి ఏర్పడేది కాదు. ఇప్పుడు సమయం మించి పోయింది." అన్నాడు కృష్ణ కాంత్.

"లేదన్నయ్యా, సమయం మించిపోలేదు, నన్ను ఒక్కసారి కాశు దగ్గ కూలిపోయింది ప్రతిమ.

బల్గేరియన్ కథ

లాయర్

జ్ఞలాకోర్టు సమావేశమయింది.

గారెవ్నిక్ గ్రామంలో జరిగిన ఒక గుర్రపు హత్యకేసు విచారణ ఉరుగు తూంది మైటర్ మేరినిక్ అన్న గ్రామ స్తుడు తన పొరుగువారు పీటర్ పేరినిన్ గుర్రాన్ని చంపాడని నిందమోపారు.

విపరీతంగా ఎండు కాస్తూంది విరిలో. కోర్టులో ఎక్కడచూచినా వెడిగా కళ్ళు చెదిరే వెలుగుతో నిండివుంది. కోర్టు లోపల ఇద్దరుముగ్గురుసాక్షులుతప్ప వేరే ఎవరూలేరు వాళ్ళు పోరు తెరచుకుని లొమ్మలాగున కదలకుండా కూర్చుని వున్నారు.

ముద్దాయితరపు లాయరు పొట్టిగా లావుగా పెద్ద బొజ్జతో బట్టతలతో మురికి గుడ్డలతోవున్నాడు. నిల్చుని వాదిస్తున్నాడు. కోర్టు అధ్యక్షుడిపైపు చూచి మాట్లాడుతున్నాడు మధ్యమధ్య ముద్దాయిపైపు వేలుచూపిస్తున్నాడు. కేవలం తన అరుపులతో అందరినీ పాడలగొట్టి ఒప్పించేయాలని అతడి కాపాత్ర యం అయితే పాపం అతడిగొంతు అరిగి పోయిన గ్రామఫోన్ రికార్డులా బీరగా వుంది అరుస్తూ, కేకలేస్తూ గర్జిస్తూ. వైకప్పువైపుచూస్తూ. మాటమాటికి రొమ్ము విరుచుకుంటూ, చేతులు కదిలిస్తూ వాదన సాగిస్తూవాడతడు కాని జడ్జీలుమాత్రం నిశ్శబ్దంగా రాతి విగ్రహాల్లా ఆదేమి వినపడనట్లు కూచుని వున్నారు వారి మొహాలు చూస్తే ఏమీ అర్థంకనకంగా లేదు.

అధ్యక్షుడు ఏదో ధ్యానంలో వున్నాడు. ఒకజడ్జి గుర్రాల బొమ్మలు గీస్తున్నాడు. మరొకాయన సంగీతరసం కుడవడంచేత ఏదో చరణం రామకుంటున్నాడు.

అసలు ముద్దాయి-మైటర్ మేరినిన్ పొట్టిగా బెల్లటి జుత్తుతో చొక్కావేసుకుని చేతిలో టోపీ నిపట్టుకుని- లాయర్ గారి అరుపులేమీ అర్థంకాక నిల్చుని—ఎదుట వున్న కిటికీ గాజు తలుపు దగ్గర జయ్‌మని రోడ చేస్తున్న నీలపు రెక్కల పురుగును చూస్తూ నిల్చుని వున్నాడు.

ఒకపారి మధ్యలో అతడి లాయర్ కాస్సేపు ఆగినప్పుడు- పక్కకు తిరిగి గోళ్లు శుభ్రం చేసుకుంటున్న కోర్టు బంట్రోతుని పిలిచి-"ఓయ్! పావం అ పురుగు అలిసిపోయింది. దాన్ని బయటికి పోనీయవోయ్" అన్నాడు గట్టిగా.

జడ్జిలందరూ నవ్వుతూపానుభూతితో అతడి వైపు చూశారు. కాని అధ్యక్షుడు గంట మోగించాడు.

"మైటర్ మేరెనిక్? అసలే మవ్వు ముద్దాయి. కాస్త ఇది కోర్టు అని గుర్తించుకో. మర్యాదతో ప్రవర్తించు.

"ఆహా! అది బయటికి వెళ్లిపోయింది ....." అన్నాడు మైటర్ కిటికీని చూపిస్తూ.

జడ్జీలు మళ్ళీ నవ్వారు. లాయర్ తన"క్లయింట్"వైపు కొరకొర చూచి. ఇటు తిరిగి జడ్జీల వైపు చూచి చిరునవ్వుతో చెప్పసాగాడు.

"అవును, యువరానర్! అసలు పరిస్థితులు ఏమిటి అన్నవి చూడాలి. ఆ క్షణం ఎటువంటిది. అప్పటి మనస్థితి ఎట్లాంటిది అని చూడాలి గ్రామంలో ఒక రాత్రి చీకటి కటిక చీకటిగా- అమవస నిశిగా వుంది. ఎంత చీకటి అంటే మీ చేయే మీకుకనపడదు

అటువంటి చీకటిలో అర్ధరాత్రి వా క్లయింట్ పడుకుని వున్నాడు. తన పొలంలో అప్పుడే కోయబడిన బంగారంవంటి గోధుమపంట పక్కగా పడుకునివున్నాడు. చెమటోడ్చి శ్రమించిన తనపలసాయం రక్షించుకోవడానికి అతన క్కడకు అర్ధరాత్రి పడుకున్నాడు పొలంలోని పనులలో అలసిపోలేక పడుకొని వున్నాడు. అన్నీ మరిచి- ఆఖరికి తన భార్యను, పిల్లలనుకూడ మరచి అదమరచి నిద్రపోతున్నాడు. అట్లాటప్పుడు యువరానర్ అతడికి ఏమికనపడింది?— అని వర్ణించడానికి పదాలులేవు. గబుక్కున మెలకువవచ్చి వా క్లయింట్ చూస్తే యువరానర్ ; అతని ప్రాణాలకు ముప్పు అతడి గొంతు మీద— కత్తి-నిప్పుల నాలుకలతో నిలుచొని వుదిభయంతోవణికిపోయినవాక్లయింట్ కావె అక్కడవున్నదికూడ తెలియక- అపగం నిద్రలోనే పక్కనున్న తుపాకి తీసుకొని ధామ్మని పేల్చాడు ఆ రాత్రిని ఆ దెయ్యం క్రింద పడింది లేచింది. కంటె దాటి అవతలవున్న గడ్డమోపువద్ద పడి ప్రాణాలు వదిలింది. కనుక యువరానర్ ఆ దెయ్యం దెయ్యంకాక గుర్రంఅయితే వాక్లయింట్ పీటర్ పేరినిక్ దోషం ఏముంది-అందులో? గుర్రమా, హుంయాలై లేవాల విలువ చేయని ఎముకల పోగు అది-గనుక ఆలోచించండి యువరానర్ ! రెండు వాలువాల్నాయి. ఆలోచించదగిన కేసు - ఒకటి దేవుడి శాసనం-ప్రతిక్షణమూ మన ప్రాణాన్ని కాపాడుకోవాలని భగవంతుడి ఆశయం మరొకటి మనిషి-మనిషి చేసిందే-పేరమూకెరము కాని ది-అన్న వ్యత్యాసంతో విచక్షణతో-అన్ని పనులు మా పరిశీలించడం..." కనుక ఈ రెండు ధర్మాలను అనుసరించి పరిశీలించి చెప్పండి-వాక్లయింట్ దోషి అవునా, కాదా అని. అని లాయర్ తన వాదన ముగించి విజయగర్వంతో చూచి, తనమదుటి మీద చెమట తుడుచుకుని-క్లయింట్ వేపు చూచి నవ్వాడు, కూర్చున్నాడు.

జడ్జీలు ఒకరితో ఒకరు సంప్రతింపులు జరిపారు. అధ్యక్షుడు గంట మోగించి పిలిశాడు.

"ముద్దాయి మైటర్ మేరినిన్!"

"అయ్యా" అని పోజరు పలికాడు ముద్దాయి.

"నువ్వు ఏం చెబుతావు?"

"ఎవరు నేనా?"

"ఆ"నువ్వే నేను అడిగేది నిన్నేగా

"అట్లాగే జరిగిందండీ"

"ఎట్లా జరిగింది? వివరంగా చెప్పు"

మైటర్ మేరినిన్ పెద్ద గొంతుతో చెప్పసాగాడు"ఆ గుర్రముండి మాళారూ పీటికి మాటికి వా పొలంలోకి వస్తుండేది. మొక్కలను తొక్కుతుండేది. ఒకరాదు నేను పీటర్ తోచెప్పా - "ఇదిగో అబ్బాయ్ - నీ గుర్రాన్ని జాగ్రత్తగా కట్టివుంచు లేకపోతే తోడేళ్ళు తినేస్తాయి" అని చెప్పాను- చాలసార్లు చెప్పాను. అయితేనేం ఆ గుర్రం వస్తూ నేవుండేది. నా తోటనంతా తొక్కి పాడుచేస్తూనేవుండేది. చీకటయితే చాలు కంచె దాటుతుండేది. మిగతావి ఏమయినా నేసేమిపట్టించుకో లేదు గాని దొరా! ఆ గుమ్మడి పాదు మీది కాయుంది చూశారు అది నా ప్రాణం వంటిది. ఈ జన్నలో చూచి వుండరు దాన్ని పాషనం చేసిందండి నిలువున నన్ను నరికినా - అంత బాధ వుండదమ కోండి-" అది రాత్రసిగుర్రమా - ఉండు నీపన్జెబుతా" అనుకున్నా. తుపాకి తీసుకొని సిద్ధంగా కూచున్నా నులే-అర్ధరాత్రి వేళ ఇక పడుకుందామని అనుకుంటుండగా కంచెదూకి వచ్చిందండి - నాపామిరంగా-"

"అప్పుడేమిజరిగింది?"అన్నాడు అధ్యక్షుడు.

"ఏముంది? తుపాకి గురెట్టాను-పేల్చి పారేశాను."

"తర్వాత?"

"తర్వాత. నేను మాఆవిడకలసి ఆ శవాన్ని దాచేద్దామని పూరిచివరకు లాక్కెళ్ళి గొయ్యి తవ్వి పాతిపెట్టేశామండి—అయితే."

ఈ కథ వింటున్న లాయర్‌కు ఒళ్ళు మండేది. అతడా మైటర్‌కు సైగ చేద్దామని చూశాడుకాని మైటర్ కటు చూస్తేగా? అతడి దృష్టి అంతా అధ్యక్షుడిమీదే వుంటె!

'మరి ఆ గుర్రం ధర ఎంత వుంటుందటావు?" అని అడిగాడు అధ్యక్షుడు.

"దాని ధర ఎంతోగానండి—అది చాల మేలుజాతిదండి—అని మాత్రం నాకు తెలుసు "

పీఠిలో కాగితాల్ని కిటికీ మీద పారేసి లేచాడు లాయర